

CSIKI LAPOK

POLITIKAI HETILAP

ÉS CSIKVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: György Jakab M. utóda könyvkereskedése, hová a lap-szerkesztési részét illető minden közlemény, valamint hirdetések s előfizetési díjak is küldendők.	Megjelenik a lap Minden Szerdán. Köziratok nem adtnak vissza.	FELELŐS SZERKESZTŐ: Dr. FEJÉR ANTAL, CUTVÉD.	Nyitástörténet cikkek soronként 40 filléért közölhetnek. Egyes lap ára 20 fillér.	Előfizetési ár: Égész évre 8 kor. (Külföldre) 12 kor. Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor. Előfizetési díjak a legelőzőbban számítottaknak
---	--	---	---	--

Halottak napján.

Napok, hetek hónapok gyorsan siklunk át fejjünk felett s minden elmúlt, hónap, hét, nap sőt még perc is, csak az ényeszet a megsemmisülés örök törvényének beteljesülését sietti.

S bámulatos, hogy az emberiség nagy tömege általában épen e lepton nyomon elénk tarol örök törvényre nem szeret és nem akar gondolni.

Csak az érlelt a mi a földhöz, e magában is véges léttel bíró megsemmisülő rögöz léir összekötéssel a csillagok és a kapuzatú az éke idegenes léttel bíró földi dolgok láncolatát minden gondolatát és törekvését s nem gondol arra a mi rendeltetésének végeztelje, a mi a hatalmas emberi akaratnak is ellenáll, az örök időktől fogva örök időkig lette egyetlen hatalmas nagyhatalomra — a halálra.

Az élet vásári zaibájától elkábítva küzd, ló, fut, farad vagy dűzől, vigad, uszik az élvezetek árjaitól s nem ér arra gondolni, a mi mindezen gyarló emberi küzdelmeket eltemet, a mi kicsiny voltánál fogva is elég hatalmas arra, hogy betagoljon betakarjon, hatalmat, dicsőséget, örömet, bánatot, mindent — a sírra — erre nincs ideje gondolni.

Nem. Hanem fut az élet olyan végtelenül keskeny és rövid Jevényén, rohan s ha utjában olyant talál a ki késlelteti futását, azt valami uton módon félrelökni utjából s ragad mohón magához minden földi jut a mit csak lehet.

Egészen hofelárad, csak úgy izzad homlokra e nagy küzdelemben, de csak rohan s a mikor már teljesnek képzeli magát minden földi javakban, azon veszi észre magát, hogy elert az ő ösvény végére, a hol egy nagy, egy áthidalhatatlan nagy mélységre bukant, a mi örökre határt szab minden eddigi küzdelmeinek.

Meghökken... s ekkor érzi végtelen gyarló kicsiny voltát.

Lám, hogy erre nem gondolt, pedig tudta, hogy létezik hiszen ennek az áthidalhatatlan úrnak a szellem a bölcsőtől kezdve kísérte.

S vajjon nem ezt hirdeti-e, élénken láthatólag a nagy természet is minden évben, változatlan örökké tartó sorrendben?

Tudta, hogy létezik és uralkodik legyőzhetetlen hatalommal, az örök törvény a megsemmisülés minden szerves lény felett.

S a kiket elkerült vagy félrelökött utjából azok is épen ide fognak jüni hűes nyugalmán, hová ő őrület rohand, ide e mely-

séges úr széléhez. Csak egyetlen egy nap, a halottak emlékeztetének bánatos szomorú napján szentel egy pár pillanatot a küzdő kába ember az ényeszet nyomasztó gondolatainak.

Nincs ember, nincs esze élő lény, a kinek lelkének legtitkosabb rejtekében nem szólat, nem csodál meg egy titkos szót, a mely önkénytelenül is megállítja az embert, a földi mulandó javak utáni rohanásában és arra ösztözi e titkos remegő hang, hogy emelje egy pár percig bár ez alacsony földi rögöz fűzőt gondolatait emelje magasabbra, az élet követet eszményi világ magaslatára.

Hiszen a halál eszméje a maga fenséges titkaival olyan gyönyörű szép eszme.

Lám a kinek emlékeztetjük halottak napján, azok egyszer mind életek, faradtak küzdöttek, épen mint mi s nem tudhatjuk, nem leszünk-e már a jövő évben mi is egy-egy parány a többi végtelen szám között?!

Ez így van. Halottak napján elmélkedik minden ember a mulandóságról, esendes szelid érzések, búles nyugodt lemondással vegyülve járják át s nagyon sok ilyűs jó gondolat és szándék élred fel lelkében.

De ember kedély világa hasonlít egy ködös öszai napra.

Holnap? Holnap már megint ló, fut, rohan az élet ösvényén végig s megint csak nem gondolt a végére!

Ez így van és így is lesz mindig.

Halottak napjának előestéjén a kivilágított díszes sírhantok mind megannyi beszédes fényes bizonyítékal az örök hálas emlékeztetének siron túl is kiható szeretetének.

De ezek a feldisztított sírhantok mennyi mindent regélnek, sutogtatók el annak a ki megérti szavukat!

Igazán fáj látni mennyi hivalkodás, mennyi hatásvadászat van még ezen a szomorú ényeszet színhelyén is.

Roskadozik egy-egy sírhalm a sok pompa, a sok ráhalmozott dísz alatt s úgy megsajnálom azt a gazdag embert, a ki itt fekszik. Menyire nyomhatja e sok pompa s mennyire fájhat nélkülöznie a szeretet kincseit erő enyhítő meletét. Egy pár könyvespár, a mi rá hull a sírhalmra, az képezi annak valódi díszet pompáját.

Pedig bizonyosan a mikor elvesztették, a ki itt fekszik, legyen bár férj, nő, szülő avagy gyermek, nagyon megsiratták, halála nagyon sajtotta a hozzá legközelebb állót.

Hiszen mennyi ember van, a kik való sággal szeretnek hivalkodni bánatukkal, jól csik ha szánják, ha azt hallja, hogy ő a leg-szerencsétlenebb az élők között. Az ilyen embert még vigasztalni is alig lehet, nem akar hallgatni a vigaszra. Zokog, jajgat, panaszkodik s alig találja meg a kelő hatásos szavakat fájdalomnak megértésére szüntelenül hajto-gatja: „Mindemet vesztettem el, fogom gyászolni, fogom siratni örökké, mindig a mig élek.

Szegény balga ember! Örökké? A sírig? Nem, csak egy bizonyos ideig egy pár évig, hiszen tuljuk, hogy az idő a legjobb gyógy-mester. Megszel, de ezersféle csoda gyógyító szerrel is rendelkezik.

Látjuk, hogy a mindenét* elvesztett ember él, örvend életemek, mosolyog, kacag, sőt még azt is mondja, hogy boldog. Ő a mindenét elvesztett ember, mondta volna csak ezt valaki.

S a mikor eljön a halottak emlékeztetének napja bizonyos örvény felét érez, ekkor eszébe jut halottja s igazan megeszen mindent a mi a külső gyszához tartozik.

Ezek az emberek diszítik fel elhunytjaiknak sírhalmát olyan szemet kaprázóttal de a szívet hűdigen hagyó, üres pompával, így akarva pótolni edlgi hanyatlását.

Ekkor áldoz emlékeimnek, ámitja önmagát, azt a szegény halottat és világot.

De ez is csak egy ideig tart — nem mindig.

Eljöhét majd a halottak napja is komor arczával, kopár díszletlen morad elvesztett „mindenek” sírhantja nemsokára — azután mindig.

A melyik bánatnak sok hangos szava és sok könnye van, az épen olyan hamar muló rövid életű is!

Ezt sutogja, ezt regéli sok, pompával feldisztított sírhalm halottak napján előestéjén!.

Vannak azonban olyan fájdalomnak is, melyeket végleg megsemmisíteni, eltörölni, meg az idő, e hatalmas orvos sem képes. Csak betakarogtatja, valami enyhítő fűjállal vonja, de ez olyan lenge, olyan gyenge, hogy ez alul mindig kilátszik az elevenebb és sajoj soha nem enyhülve.

Ezek azok a hang és könnyéknél szótlan bánatok a melynek létezéséről nem sejt senki semmit, egyedül az, a ki mosolygó ajakkal hordozza szívének sebeit végig az egész életen, addig a mig szíve dobbanásával szünik az meg csak sajogni.

Egy-egy ember olyan betölthetetlen irt nagy maga után, hogy örökre irt marad utána.

A kinek ilyen bánat és irt van szívében, egyetlen egy nap talál vigaszt, enyhét s ez a halottak napja. Ezen a nap az elhunyt drága emlékeinek szenteli minden gondolatát, minden imádságát. Sajgó szívvel siet áldozni emlékeim, felkészíti örökké siratott elhunytja sírhalmát. Milyen egyszerűség s mégis fölemelő szép az ilyen sírhalom!

A valódi, az Isten ember lelkéből fakadt érzelem, a szeretet sugárral be meleg enyhé fényével s meleg költészet, sugara vonja be e sírhalom.

S így, meleg szívvel, lélekkel leróttá kegyelet adatajt s ez a tudat gyógyító balzsam is sebre.

Igaz, hogy ezen az emléknappon száz-szorta, ezerszerre jobban sajog a szíve, de soha nagyobb vigaszt nem is nyer mint épen ekkor.

Ha ott térdel lobogó fényű sírhalma mellett, ott megléti az enyhülést, belopózik lelkébe a megnyugvás isteni békéje.

Megvisszatal az a remény, hogy ez se tart mindig, hogy lesz ennek az egyedülletnek is, letessen oda hozzá a föld melyébe, a hol nem hallunk madár dalolást, patak csobogását, nem ér meleg nap sugar, nem a langyos szél, s mégis mennyivel jobb lesz odalent ő vele, mint idefent nélküle.

Még a haragok zúgásában is hatalmas vigasztaló erő rejlik, halottak estéjén.

Ugy zugsnak, úgy zokognak, mintha nem is emberi kézt mozgatná, hanem az emberek ajakáról elröppent sóhajok és jajszavak azelője indította volna meg s mintha azokat felkapva hatalmas szárnyaira segiti feljutni oda a hová azok intézve vannak, fel a magas égre.

Igen, úgy kell lennie, mert a mire a haragok elzokogtak velünk bánatunkat s elné-mulnak melá akkordjait, már szívünk is megnyugszik s valami csodálatos hittel és remény-nyel teljes megnyugvás köztökbe be oda.

S már nem szegezzük szemünket olyan makacs fűjállommal a földre, hanem a vízszon-talra, a földalatti erős reményével tekintünk fel a csillagos égre, az élet és halál korlátlan Urához.

A megígért feltámadás, a találkozás reménye és hite, kibékít, megvisszatal e erőrd a további küzdelmekre.

„Mert a ki hátiralanul szeret, annak bite is véghetetlen!”
Földes Anna.

A „CSIKI LAPOK” TARCZÁJA.

A középkor.*

Óh, szép a középkor, a maga titokzatos félmohával. Megérteni ma is igen nehéz, mert nem oly különb, belejezt egész, mint Görög-ország vagy akár Róma élete. A középkor elválaszthatatlan kapcsolatban van az újjal, a középkorban áttört azalaktól elzavodna a modern élet egész szövege. A szalak tulajdon a régiek, csak a minta más, melyet a koraszílem hímaz vele.

Az egész korunk még nem akadt össze-foglalója. Csak egyes elemet látjuk: a papaságot és a lovagvilágot, a hábérizést és a keresztény hadakat, a fejedelmű művészetet, s a megszártól klasszikus tudományt; de mindezeknek találko-zását, össze-olvadását még nem akadt, a ki még magyarázza.

Képeken azonban gyakran látunk megint előtt a középkort. A két hegyen a sztrike klastromot, a hol a skriptoriumban szelid arcu vév barátok másolgatják nagy gondosan, ékes fraktura írással, piros iniciálékat vette a miniumos kalomással, a szentek életét vagy a legendák könyvét; a fiatalabbja még égő szemmel festéget Horatius intetlenen pótlának verset fölé a csodító Lálage arca mást.

És lent a völgyben barátok tanítják a népet szántásra, vetésre, az Isten nevének nagyobb dicsőségére. És a falvakban holduló barátok járnak, híreket hozva, híreket vive innen tovább;

híreket hős lovagok, nagybíró várurak esztől, melyek történetek Istennek nagyobb dicsőségére.

Kent a várakban a várurak ellenségeskedés foly, megint csak az Isten nagyobb dicsőségére. Kongó vén folyók, remekben kézielti fegyverek, feliratos vén kardok, bársony csótárok, faragott csontnyergerek; hímaz báronyban, ruhogó eleyemben láklyafényesül járd meszeszép vár-aszonyok, epelő apródok, szírmes lovagok, vitézi tornák véres — pajkos képe — ti vgyak-tok nekünk a középkor. Mesevilág, amely a szívünk megéjli szinte elbájosít, hogy akkor éltek ilyen lilium formára szellett lovagok, a milyneket ma csak Crane mester rajzol.

Megtört szívek, apácaklastromok féhérvénus alakjai, hervadó ostolasi lilium léányok, képtelen vitez lovagok, mór csalában kicsorbalt fegyverek, — ti fiatal szívek ideáljai, voltatok ti valaha úgy, ahogy mi ma elképzelünk? Vár-bástyák piciny kertjei, egy pár lépés kö-zülettel, messze kihalással, sziklás földetekben egy pár szál virággal, melyet a várúrno vagy a vár-kiaszony szép keze öntözött, mennyi romantikáról beszéltek nekünk ma, romjaitokban is, ha Somlyó vagy Fülök bércezen látunk is. Egy más életkor, a melyet mi nem ismerünk, melyet a miénkél szönbek képzélünk, mert tele volt szépséggel, művészettel.

Művészettel? — A sötét középkor? Igen, igen, mert nem volt az a kor sötét, csak mi sem látjuk elég világosan. Művészet hallmáztott a levegőben, gardagon, fényesen maradóka oda-tapadt a templomok, várak kőfalának freskó-bor, miniature szépéges aszonyok himzett roko-lyán, aranycsipkés tejföltőjén, mintás fűjöl-

foszlányain; lovagok cifra vértjein, vándor-hegedű-ök dalában Csakhogy ez a művészet olyan kevés embernek a kedvéért volt, főúrnaknak, főúrnag asszonyoknak a tetszésére. A jobbjá-lyú szíve megakadásáról nem énekel az igrecz, névtelen emberek jajját nem jegyezték föl a krónikák. Ennek a korszaknak fénye csak egy kiválósgos osztálynak világított, az bizonyos, a többi-knek éjszaktájk volt. De ez nem csupán a középkorban esett így. Így volt ez a görögök-nél is. Az ő művészetük is a szabadok számára virágzott, s a szabadok jólétéért ezrivel haltak a rab-szolgák.

Még most sem tudni biztosan, hogy az a kékes fény, mely a középkor fölött dereng, a barbárságon épült régi művészi világunk alkony-fénye-e, melynek napja a renaissanceban még egyszer egy pompásan visszaszét, vagy az új korszak hajnal sugárzása?

Erdő a titokzatos korról igen szép, világos könyvet irt Míka Sándor. Az jó nevét nem sokan ismerik a szakembereken kívül. Míka eddig keveset dolgozott a nagyközönség számára. A történelmi életrajzok közt jelent meg egy kötet, a kitűző cikkekkel irt a Pallas Lexicon-ban. Minlen tulajdonos meg van benne, a mit csak oly tudóstól, ki a nagyközönségnek irt, meg kívánhatni. Alapos, a nélkül, hogy unalmas vagy fárasztó volna; aszrakoztató felkészítéség nélkül. Igaz és világos, lényegesség nélkül; stílusa finom és meleg, élelítésés ritka jó, s a hol egy-egy intézmény rajzát adja, nem egyszer a legkítű-nőbb külföldi irókál föld. Ilyen példét az a fejezete, mely a hábérizégről s a lovagságról szól. Ez a réz a nagyanyelvű történetírás leg-kítűnőbb lapjai közt való. Az elbeszélés min-

denütt folyamatos, sima, a különböző nemzettek története az egyes korokban nagy művészettel olvad össze, tiszta, szabatos képpé. Művés nem halmozza el idézetekkel, jegyzetekkel sem kísérő nem a fárasztó lehetne a közönségre, de mindentől a legnagyobb katasztróka s a maga leg-jobb helátására támaszkodik. Az angol, francia nyelv német irodalom újabb eredményei nem kerülik el figyelmét, s az illusztrációk megválasztásánál ép oly lelkiismeretes, mint a történelmi kritika gondos és folytonos alkalmazásánál. A miről kép maradt ránk, azt közli, a mit képpel meg-világítgat, el nem mulasztja igazán megvilá-gítani vele. Szóval, Míka Sándor a kötetével igen derék munkát végzett s nevének ritka becsü-letet szerzett. Ha első munkája megjelenésekor a kormány vidékről a fővárosra szelítette, s ott a mintagimnázium tanárává nevezté ki, a nagyobb vállalatok pedig (Millenium Történet, Nagy Lexikon) rendre igénybe vették erejét, bizonyára ez a könyve még nagyobb haladást jelent utján Külföldben a könyvtörő 6 maga nem beszél, elő-zőző sem irt hozzája, beszéljen a munka maga. Mi sem beszélünk róla csak, mert csak ismé-letelhetünk mindazt a méltánylatok, amit rövidre fogva, hogy tudásnak ne tessék, fentebb elmo-ndotunk.

A munka V. köteté a Nagy Képes Világ-történetnek, melyek Marczali Henrik akadémikus, egyetemi tanár s nagynevű tudós szerkesztésében jelenik meg. Egy-egy kötet 40 — 45 ív s az egész munka 13 kötetben lesz teljes. Egy kötet ára diszkrétus 6 ft. Kapható bármely hazai könyvkereskedésben, sőt báni részletfizetésre is (fizetnekint is, Révai Testvérek Irodalmi Intézet (Budapest, VIII. 0133-ut 18.) kiadóhivatalában.

* (A hábérizés és a keresztény hadjáratok története. Irt: Míka Sándor. A Nagy Képes Világtörténet. V. kötet. Budapest, Franklin—Béval. Ára 6 forint.)

— A képviselőház ülésén. Folyó hó 22-én Molnár Béla előadó benyújtotta a képviselőház érkező költségvetéséről szóló Kálmán miniszter elnök pedig kérte, hogy a központi költségvetés javaslatait, mely az igazgatási költségvetésről van szó, a pénzügyi bizottságnak is. A ház így határoz. Ezután a költségvetésről és az erdélyi munkásokról szóló javaslatokat tárgyalják. Az első indítványt vita nélkül elfogadják az előadó által ajánlott apró módosításokkal. Ezután tudomásul vették a statisztikai hivatal jelentését s elfogadják egy pár vizualizációra vonatkozó javaslatot. Az október hó 26-én tartott ülésben a ház harmadszori olvasásában az előbbi gyűlésben elfogadott javaslatokat szavazta meg. Ezután a miniszterelnöknek a kvóták dőntéséről szóló átiratát tárgyalják. A függetlenek pártok részéről Komjáthy Béla és Polónyi Géza szólalnak fel és azt fejtik ki, hogy a királyi döntés törvényellenes és alkotmányellenes. Széll Kálmán hosszabb beszédében bizonyította, hogy a döntés teljesen törvényes volt és hogy a felelősséget azért minden tekintetben elvállalja. A ház többsége a miniszterelnök jelentését tudomásul vette. A függetlenek párt és néppárt a jelentés tudomásul vétele ellen szavazott. Ezután a honvédségnek a galiczi hadgyakorlatokon való részvételére jelentést tett. A Tóth János és Fejérváry Géza honvédelmi miniszter hozzászólása után a ház az előadó előterjesztéséhez képest a jelentést tudomásul vette. Ezután Molnár János interpellálta meg a belügyminisztert. Molnár János bevezető beszédében a végén kijelenti, hogy ha a kormány elnök erőszakos eszközökkel folytatódna a néppárt elnyomására, akkor olyan hangon és olyan módon fogunk ellene küzdeni, mint Bánffy ellen küzdötték. S tudni nem maradnak egyedül, esetleg követőnknek hozzájuk kérdi, kik Bánffy ellen főtették a harcot. Kézdi: Van-e tudomás a t. belügyminiszter urnak arról, hogy a Csik-Tudomány és hó 20-án déli háromnegyed tizenkét órák, noha a hó 21-én a néppárti négyülés belügyminiszterleg engedélyezve volt, a központi előjárás mégis azt doboltatta ki, hogy azon a négyülésen megjelenni tilos, mert az a csak szemtanúként szolgálhat nem engedélyezte? Tudja-e azt is, hogy ugyan e napon Csik-Szentmártonban délután fél 3 óra körül a néppárti négyülést egy 18 tagból álló részeg sáncos-csoport a központi bíró vezérlete alatt megzavarta, s néki, hogy azt a kirendelt hatóságok közege, Zakariás Lukács, csak szemtanúként szolgálhat megfogta, illetőleg a zavargókat eltávolította volna? Szándékát e mindezt vizsgálta tárgyalva tenni és eredményesen megtörtént. — Széll Kálmán kormányelnök: Működése a hírlapokból ismeri az esetet, de már kért jelentést azokról a tisztviselőktől, a kik az eset tartozik. Ha a jelentést megkapja, megadja a végleges választ. Addig is azonban kijelenti, hogy elhamarkodott Molnár János a ház előtt a kormány elnököt, akár a tisztviselőket már most elfogultsággal vádolja. A Molnár beszéde végén elhangzott fütyölésnek nem helyén lévő, nem is fogadjuk el. A kuriai bíróságok végrehajtására van hivatal. Kérd a néppárt ellen, de elnyomni senkit sem fog a törvény határára. A törvényt minden részben végrehajtja. Csak mindenki úgy értes a választásokat, mint a szó, akkor nem lesz a választásokban nem anyagi eszköz, sem preszió. A kapacitációban nem fog gátolni senkit. A tisztviselő is résztvehet ebben. De a preszió ellen küzdeni fog. (Hosszas élénk éljenzés jobbfelől). Október 26-án rövidülés tartott, melyen Engel Mayer József előadó bevezette a bizottság jelentését a trónörökös házasságáról. A jelentést a keddi ülésben fogadják tárgyalni.

— A képviselőház pénzügyi bizottságának ülésén. Az október hó 22-én tartott ülésben a belügyi tárca költségvetését tárgyalták és az egyes tételeket változatlanul elfogadják. A 23., 24. és 25-én tartott ülésekben a kereskedelmi költségvetést tárgyalták le és szavazták meg. A folyó hó 24-iki ülésben Emmer Kornél kérte, hogy az egyes tárcák költségvetésének tárgyalása között pár napi szünetet kell adni, hogy a költségvetéseket tanulmányozni és azokkal behatóan foglalkozni lehessen. Az elnök ezt megígérte.

— Budapest az önálló vámtérület mellett. Nagy fontosságú és következményeit tekintve kiváló súlylával bíró határozatot hozott Budapest, az ország székesfehérvárosának törvényhatóság bizottsága folyó hó 21-én tartott közgyűlésében, midőn Kasics Péter indítványára kimondták, hogy az önálló vámtérület létesítése a közszükségletnek felel meg. A határozatot egyhangulag bonták s mikor a kérdés feltehető a közgyűlés tagjai egyszerűen letek föl helyükre és viharos éljenzések között feljebb mentek ki, hogy egyhangulag fogadják el az indítványt. A budapesti határozat azért kiválóan nyomtatási mivel itt a nagy és kis iparos osztály nyilatkozott meg, még pedig hivatalosan alakban és nem tévoványt kimondani, hogy az önálló vámtérület szükséges Budapestnek és Magyarországnak.

Az erd. rom. kath. státus közgyűléséből.

Az erd. rom. kath. státus közgyűlése folyó év október hó 25-én Kolozsvárt tartott meg. Majláth György Károly gróf egyházi és Jósika Samu-l báró világi elnökök vezetésében ment. A gyűlés megkezdte 42 egyházi és 65 világi tag, összesen 107. Innen, városgyűlésként jelen voltak az egyháziak közül: Mura-nyai Kálmán, Biháth György, Ferraczi Károly, Zomora Dániel, Karácsony József, Veres Antal, Görgy János, Jakab Lajos, Rancz János, Hossza Ferenc; a világiak közül: Kóhá János, Puskás József, Pál Gábor, Jacze Ignác, Fejér Antal dr., György Gyula dr., Bocskor Mihály dr.

A gyűlést a Mátyás királyi Szent-Mihály templomban „Veni Sancte” előzte meg. Délután 10 órák or a Licium nagy termében Majláth püspök az elnöki székben el foglaltan a közgyűlést nagyobb szabású beszéddel megnyitotta. Ezután a jegyzőkönyv vezetésére lelkéért: Uffalusi József és Szamosi János tagok, a híteleit-ára pedig: Bíró Béla, Farkas Lajos és Bocskor Mihály tagokak.

Jósika Samu-l báró világi elnök indítványozta, hogy a pápához forduló távirat küldésék. A mi nyomban megje történt.

Az igazoló bizottság jelentése után az igazgató tanács jelentése került tárgyalás alá. Közöszt is felhívást utal a 15 év közötti elöjárás-ára az igazgató tanács jelentésében és az ügymenetre vonatkozólag.

A szervezeti szabályok megkésztése ügyében Pál István referens egy bizottság kiküldését javasolta.

György Gyula nem tartja szükségesnek a szabályzatot elkészíteni addig, a míg a királylagon túl hasonló munkákat elkezdte kincs. Ugron Gábor püspök a 15-ös bizottság javaslatait és a szervezeti szabályzat elkészítését az erdélyi autonómia érdekében szükségesnek tartja.

A közgyűlés ilyen értelemben határozott. A jószág igazgatói állás betöltéséről Ugron Gábor kijelenti, hogy nem a szerződéshez sem pedig az állás betöltéséhez hozza nem jutul.

Jósika Samu-l az igazgatótanács eljárást vád-tilma, előadja hogy a tanács a közgyűlési utasítás szerint jár el a miután a 74 pályázó között nem talált alkalmas egyet, azért birta javaslatba az igazgatói állásra Borin-Imre Elmer bárót, kivel a szerződés meg is kötötte. A többség az igazgató tanács eljárását elfogadta.

A csak-somlyói fogmatásának átbeszélése ügyében György Gyula és Ugron Gábor szóla- tak fel. Utóbbi indítványozza, hogy az építendő gimnázium közlelésben templom is építessék és e tekintetben a kezdeményező lépések létesítésnek meg. Majláth püspök kijelenti, hogy a templom építését annál inkább terveh van vére, mert a jelenlegi templom még a város közszükségét sem képes befogadni. Csak-zeredre városnak áldozat- kétségérthet közbeszétet szavaztak.

A bővelő intézetek tárgyalásánál György Gyula indítványozza, hogy szip-tilomok ki- rúgásánál a szegény iparos és földművelő családok tevésebb háira legyenek tekintettel. És arra kéri a státus gyűlést, hogy az illetégtelt szegény-nemű nővédek gondozására a fel- ből tanácsmunkák idejére is folytatandó legyen.

A tanítóképző tárgyalásánál Ugron Gábor indítványozza, hogy a nyugdíj-elfolyamatot a növekedéssel Radnóti vezessék, hogy alkalmas legyen a növekedéssel a gazdasági im- portok megszerzésére. Kér igazgató tanácsot, hogy ezzel a kérdéssel tételenen foglalkozzék.

A kántori nyugdíj tárgyalásánál Karácsony József csak-somlyói igazgató a következő beszé- det mondta.

Milyen tisztelt státusgyűlés!

Méltóságok! megengedni, hogy a csak-somlyói tanítóképző tisztelettel az ezzel kap- csolatos következők ügyben felszólalassak.

Több év óta azt tapasztalom a csak-somlyói tanítóképző-intézetnél, a így van az a 10-ből tanítóképzésben is, hogy a végzett növendékek- nek csak egy igen kevés része áll elő a kántori képelelt vizsgára; mely feltűnő és ajánlatos körülmény már is oia juttatta az erdélyi egy- házgyűlés hűköszégeit, hogy kántort nem kap- na a megváltó kántorok is tanítói oklevelelkel a tisztán csak tanítói állásokra pályázhat.

Ezen mind szélesebb gyűlésben terjedő, a híteleire és hűköszégekre nem csak egy véze- delmet hozó javaslatnak oia, abban látom, hogy az 1897. évi státus-nyezeté XXI. pontjában foglalt határozat még aincsen végrehajta, az az t. i., mely szerint a tanítói nyugdíjallás meg- elől 25 ezer ft kizsáklándó a egy meg- elől nyugdíj szabályzat elkészítése után a kántori nyugdíj azonnal életbe lép-tened.

Ezen határozatnak végre nem hajléna megkezdte a közlelésben a kántori állás kies- lését, s azon meg nem érdemel sorra juttatna a kántorokat 40—45 évi egyházi szolgálat után, hogy közülök többen családijukkal együtt az ősz és munkaképtelen korban végignére jutottak, kegyér nélkül maradtak; megkezdte minden tanítóképző-intézetben a így a csak-somlyóban is a kántorokról való idegenkedést, előlélt any- gyra, hogy ottól erre rohamosan csakken a kántori vizsgára való jelentkezés számra a mind- l-let tartani, hogy a legközelebbi években vég- leg meg is szakad, mert a kormány méltánytal- an intézkedést kántorintézkedése nézve akkor, mikor a tanítói jövedelmbe beszámítja a kán- torok le, de a kántori jövedelmét figyelmen kívül hagyja a nyugdíjallásnál.

M. T. Sz. a felhozott okok alapján méltó- zatosan kér. javaslattal elfogadni és annak előlélt keresztel vetelel az igazgatótanácsot megbízni.

1. Az asz-errei kerületet betelgyezzen és hozzájárulást a kikérendő;
2. A nyugdíj szabályzat elkészítendő;
3. A nyugdíj még az érvályamban életbe léptetendő.

A püspök kijelentette, hogy a kántori nyugdíj ügyet a lehető leg hamarabb befejezéshez fogja juttatni.

Kóhá János az Orosz Mihály kanonok által 1896-ban tett alapítvány ügyében interpellációt intézett a püspökhöz.

Pál István előadó felvilágosításai után Ugron Gábor arra kéri a közgyűlést, hogy az alapítványok összeírását rendezze el.

Ezután az uradalmakra vonatkozó jelen- tések tárgyalata az idő előhaladván d. n. 2 órák or a püspök a tárgyalást félbeszakította és annak folytatását d. n. 4 órára tűzte ki.

A délutáni ülésben folytaták az uradal- makról szóló jelentések tárgyalását a aztán meg a jövedelmé több részét tárgyalják le.

A tárgyszerűt kimentése után a püspök a gyűlést bezárta.

Az alispán féleli jelentése.

(Folytatása és vége).

7. Közigazgatási viszonyainkat illetőleg első sorban is fel kell említenem, hogy f. évi innas havában kereskedelmiügyi miniszter úr Nagy-méltósága vármegyeyneket maga látog- tással járván átjárta meg, s azon alkalommal tisztelegő küldöttekkel előtt kivétel nélkül oly nyilatkozatokot tett, melyek fajszerele, jó- akaratú s igaz elmeűlegünk mindannyi be- kesztésére voltak; s melyek arra engélnék következtetni, hogy iparunk, kereskedésünk és közgazdaságunk érdekében 30 év óta hiába harcoltunk feljajdulással élő fal-krá találtak. És a jónakart legközelebbi ténylekben nyil- vant az által, hogy a városvezetési keret- kedelmi és iparkamarával közvetlenül tanu- mályoztatva bátramasadások oiait, s bár azok nagygyűlésben a többi miniszteriumok a főleg a földművelési miniszterium egyikébe: ha az alapvetést mi kizárólag oia függ a szé- kélyi vármegye kizárólag végrehajtja, a nagy probléma önmagától a megoldás útjára te, mi- után ezzel kezünk beszkélt az az útjára, melyek a városvezetési elöjárás. Addig minden jóakaratt, mind-nyegyet csak az élet erő- szakkal lementarása lesz; mert nem az a baj, hogy nincs iparunk, nincs kereskedésünk; nem az a baj, hogy a házi és kézműiparban ma- viderék megelt elmaradunk, hanem a baj ott van, hogy a vármegye szaporodásával az az megfelelő földművelést, munkakürt és állandó elfoglaltságot nem biztosíthatunk a normális szükségletre felül résznek. Ezt csak nagy szem- lélytelű dolgozó gyártelepek nyújthatnak, ezek adnának gyorssegélyt; de a töke, kellő nyera anyagok, a megfelelő közlekedési eszkö- zök hiányában idegenkedést a kísérletezését. Alapvető munkálat kell első sorban, mert anél- kélt, legyen bár minden székely a legjobban ki- képezett iparos, a bajok nemcsak fennmaradnak, hanem még fokozódni fognak. És még egy na- gyobb szabású vasút hálózat sem fogna vizuo- nyolatok teljesen megjavítani mindaddig, míg azon kerülés be nem gyógyulnak, melyekot az önség elölrés, a jogok elvétele, a székely- föld terén okozott.

És itt a tanácsos boldogítási törekvések kemény harcvezetésre való kell állanunk és ki kell jelentenem, hogy sem szellemileg, sem anyagilag nem vagyunk mi annyira erős- sáv, a mi az felülünk bíreltelük. Csak a külföld földművelésében, az állam hatalom tulajkába szabhasztotta meg erőkünk, márcsét pedig a több oldalon ellenérősen hagyott és jognak nevezett erőszak áll haladásunk útjába az ö alkotmányos mezeiben. Hiszen még így tül népes önszékölőművelésben is, ha az a székelyvezetési rend- szer, mi-ny gyakorlati jóságát, helyesegét má- selt ezer éves önállósága igazolta a központi szer- vezetben, szét sem bomlasztatik a csak tövez- tetl arányosságát azért, hogy ez a vérel vé- delt föld idegennek kezébe kerüljön, és ha az a központi közgyűlés meg a központi székely- vezetésleket fedezte, s a központi állandóan védte a pótdától; az államhatalom által sem közzéhatatik minden jog és igazságokélt, most nem kellene küzdeni az árral, s sem kellene az önt-tilarás módoszatairól antekezni, s annak a porzessumét is bonnantni mondanai, mi egy ki- uradalom megvásárlásánál nyilvánult. És itt kor- zán megdöbbenésű látjuk azt az újabb kor- késs öbrédet, mi az egyes vidékek, járdok és központi lakosságát törvényleg szétválkozásra buzdítja. Hát az Istentől mi volt az a központi rendszer, minek vagyonát szétrobantották, s ma részben felleglálták! A pámet bírodalom mivelből horezességét ösöltt már egy pár é- rizeddel állították a székelyek fennatartás ele- mént érthetően erőt, a mi épen abban az idő- ben fordították a két megnek oia.

Mint a közgazdaságunk egyik himnagló ágát jelentőse keretbe be kell vonnem az erdőgazdaságot, s ha abban itt-ott oly dolgokat érintek, melyek talán kellemeleken, méltó- zatosan beszámítani kötelezőek tudomásunk a azon ösintézetünk, melyely a ténylet törvényhatóság irányában tartozom.

Folyó év augusztus 1-éi szeptember 2-ig a magyar-román határvidéki területen személyes jelen lévő, ezen idő alatt volt alkalommal tapasztalatokat gyűjtieni erdőgazdaságunk állapotáról, és meggyőződésé után jelentem, hogy az erdő nem épen kedvező. A híreltellet ösördegek- nek, melyek még a 70-es években is f-nál- otok, ma már nyoma sincs; ha helyes is, hogy a kintét véretek, melyek bizonyos idő után így is napról-napra nagy érték ö-ökevények voltak kivéve, ha azáltal nék bántalmaztak, még sem helyes az igitalmatlan vandálizmus, mi a tar- vágás-al jár; de minden este-re helytelen, lévs és oktatlan gazdálkodás volt az, hogy annak ellenérőlel a többi a központi-erő bonyoló lé- bakat nem tartották meg az előzárhatlan szék- ségre. Most sem egyik, sem másik, s a jelen és jövő kor várhat 60—70 évig, ha ugyan a tapasztalt jelentésök székely bele nem szál. Jól tudom, hogy e tekintetben székelytelenségek- meggyőzőleg, de megnyugtató az a tudat, hogy előbb és azáltal rendszer, most meg a tar- vágás tartatott az erdő gazdaság érdekében állanak, és megnyugtató az a tudat, hogy előbb a kivágott részek legeltetése, meg ellen- kézőleg leltitása lett az orok fölfogás, te- hát az én szakértelemem is jöhet e rang- sorozatnál Annyit mind-ny este-re látok, hogy nincs erdőszeg a tárvágás nyomán csak az szarjak fel a dává, hogy elnyomja a székelyt fényes fogmatását, és védje a lombfa nyúlát. És az is látom, hogy azoknak a kevés számú gyepneknek, kik valamely kis erdőszeglet- meg- kaparintáltak, célzatos használatat volt és ez lesz is erdejé.

Ezen bajok okát a fenebbiek mellett leg- főképpen abban látom, hogy az erdő eladások körül előre túlságos engedékenységgel gyakor- tott, s olyan állások is kerültek eladás alá, melyek még 20—30 évig is várhatók volna; azáltal látom azonban is, hogy a főnyal az erdő- rendszert átlátható ösördegre fordítottat bi- zonyos ezéltől, s ez alatt az erdei kárhátok veszélyes mevéreket öltöttek, mert a folyó ar- nyomlásban közből, hogy az erdő egyik is a bir- tókosság tulajdonbba ömnek át. Ezekben sabb időben járul most már az a másik tévedés, hogy a megmaradott és kintél kevés rész eladás annyira megszorították és fölételekhez köztetik, hogy a vállalkozók elriasztanak, s a tulajdo- nosok kárba hűköszertelnek. Járul az az erdő- ösördegre kevés is, és megközelítő is, s az erdőszeglet kevés mevéreket miatt ellenérőlelten. Szóval terv- és egyöntetű el- járás, s a mi fő, kellő előzárhat és azoal vé- derő néki elvételek állami kezébe az a gaz- dasági ügyet eredményes lett — legvalószínű- egy oly halamtás, mit hozna örtizédek sem szűntetnek meg.

Nincs ember a vármegyében, ki az erdő- kezelés hasznát és székelyét át ne látta, a én vagyok legelővalóbb a rekrimindációtól; söt el- lenérőleg látom s látom azon legközelebbi akadályokat, melyekbe az állami kezelés léte- nyomán ötközti, s épen azért soroltam fel az é- zél-ki hiányokat, hogy a mennyiben a földmü- velési kormány részéről is így találtak, most meg nem késs, kintél-egyetlenesek ki, s a további haladásra az ki készültessék oia, mert ha a rendszerben lévő anomáliák a gyakorlati élt kövétel-nyével fel-om sérültekné, te- oriatik ezt a kérdést megoldani soha sem fogjuk.

A tulajdon biztosítások a tulajdonosok részére, s a jövedelem a hárvételek kiker- lésével tartassék meg azok jávára.

Ezekben volt szerencsém meglenni tiszte- lteljes jelentésemet, kérvé Méltóságos főispán Urat és a ténylet törvényhatóság, hogy azt méltóztassanak tudomásul venni.

Csik-Szereda, 1900. október 15.

Becze Antal, alispán.

Eszköztárségi szolgálati lajstrom.

As 1900. évi november hó 19-éi kezdődő harmadik öléseken szolgálati lajstromának egybe- állításra csúzlából a csak-somlyói kir. törvényesék f. évi október hó 28-án délelőli 9 órák or. Perjesy Mihály kir. törvényesék elnök előlélt- lete alatt, Jarakas János és Antalffy György kir. tásztói bírák, valamint Borai Már kir. törvényesék aljegyöz mint jegyzőkönyvcsesét közreműködés- vel nyilvános ölést tartott, melyen a kir. ügyes- ég képviselőiben Baylar Kálmán kir. alügyes volt részt.

A z-vasárhelyi ügyvéd kamara az alkalom- mal nem rendel ki meghívottat.

A főispánra bejegyzve levő esküdtök közül kirosoltak a következők esküdtök.

1. Bakai Gábor kir. ügyvéd Csik-Szereda.
2. Fejér János kereskedő Csik-Szereda.
3. Tamás Béla város tanácsos Csik-Szereda.
4. László Ferenc bíró Csik-Szentmiklós.
5. Rancz János földes Csik-Szereda.
6. Hajnó Ignác takarékpén- tári közpály.
7. Adám Péter földes Csik-Szentmárton.
8. Gál József öpítész Pálfa.
9. Dr. Szentgyörgyi László ügyvéd Csik-Szereda.
10. Kiss Te- mek levéltárnos Jászfa.
11. Feresz András

birotek György-Szabó. 19. Balás Lajos bíró-
tek Káson Alja. 13. Balás Benjámin földész
Székely. 14. Új Győrán János bírótek Tapoca.
16. Dr. Szenepőri Kristóf György Győ.
Székely. 16. Szász Károly főtanár. tanár
Várdolva. 17. Gál József táboriépítész igaz-
gató Szereda. 18. Antal Péter kereskedő Jenő-
falva. 19. Antal Domokos bírótek Szépvíz. 20.
Herik Leó bírótek Koszmá. 21. Id. András Fer-
enc földész Szentimre. 22. Antal Péter (ezzel)
földész Gyimesközélpók. 23. Kovács György bíró-
tek Verebes. 24. Dóczy János szabómester Szer-
reda. 25. Kristó Albert bírótek Székely. 26.
Úrvári József földész Koszmá. 27. Kovács Lajos
támarmester Jenőfalva. 28. Bottress István keres-
kedő Karosfalva. 29. Id. Antal Albert földész Ma-
dara. 30. Erdély Ferenc bírótek Mousaig.

A helyettes lejtormoba helyejeze levek eskü-
tek közli kiemeltetett a következő pöcsökűtek.
1. Seiwárt Reszó órák Csikszerecs. 2. An-
tal (Gáspár) József földész Szereda. 3. Víz Józ-
sef bírótek Tapoca. 4. Erdős Károly tám-
armester Szereda. 6. Ifjabb János Ignác csipécs Szereda.
6. Mátrai Ignác órák Szereda. 7. Dávid Péter csipécs Szereda. 8. Szabó Lajos fodrász Szereda.
9. Mihály Lajos bírótek Tapoca. 10. Zeigmond Gusztáv róm. kath. lelkész Tapoca.
kik a f. évi november 19-én kezdődő harmadik ülésükben mint esküdtek, szolgáltatni lesznek be-
rendelve.

As esküdtek 16 évi helyettes lejtormoba
összeírt tagok közül az 1897. évi XXXIII. t.c.z. 7.
§-a 2. és 4. pontjai alapján: Bárdi Vasul,
Csató János, Ferenec Károly, Kassey Lajos,
Kopata Patrik, Murányi Kálmán, Nagy István,
Pál Kapistrán János, Bencs János, Tima Dénes
és Török Ferenc lelkészek, valamint Dr. Har-
muth Leó és Dr. Veress Sándor orvosok, a hí-
vatkosított törvényesített 7. §-a 9. pontja alapján
pedig azon címen, hogy az év folyamán a má-
sodik ülésükben szolgáltatni teljesített. Sárosi
György, Gössy Árpád, Zakariás Péter, Petros
András, Albert Balás, Fejér Jakab, Ágoston
Ágoston, Köllő János, Dr. Filep Sándor, Márton
Ferenec, Bissner Ödön, Hagdu Engő, Madár Imre,
Cziffra Mihály, Sándor György, Ifj. Molnár Józ-
sef, Salamon Alajos, Potocski Kristóf, Dr. Kole-
szics Dénes, Szántó Ábrahám, Puskás Sámuel,
Szabó Miklós, Zakariás Jakab, Lakatos Mihály,
Márton Ignác, Zakariás Antal, (Kriszta) föld-
észek és Kálnoki János, László József, Kovács
József, Ifj. Imre József, Ifj. Hajmácz János és
György Ferenec pöcsökűtek ezen ülésük folya-
mára az esküszöki szöveget áll mentesek.

A mentességi igényrel bírók közül: Buzás
József, Bercsai Dénes, Gál Antal, Gál Ferenec,
Geczó János, Karda Mihály, Kocsa Tamás, és
Veress Zeigmond esküdtek a illetve pöcsökűtek a
jogdedelményt nem kívánják igénybe venni.

As esküdtek közül az év folyamán elhaltak:
Jakab Péter György-Ditró, Dr. Kánya János és
Sádos Ignác Csikszerecs.

Esküszöki tagok elhalálása az előjár-
ságok által a kir. törvényesített mint esküdte-
ségnek haladéktalanul bejelentendők.

Közl. Dorsai Mór.

Egy tanító ünneplése.

Lélek-melő szép ünnepély folyt le Csik-
Szépvízben folyó hó 28-án, hol a közép lakó-
sága, élén az iskolászel tagjaival, adott szép
kiféjezt Csizsér Pető igazgató tanító iránt tá-
pál őszinte tisztelőket, ragaszkodásnak és
megelégedésnek azon 25 évi működéséért, mely-
et a népoktatás terén Szépvízben ezen hosszú
idő alatt kifejtett. Kapcsolatban hová 25 éves
otthoni szolgálatával 35 évi tanítókedvességnek
emléket is, hogy annak inkább kimutassa jog-
számságát az eli-mereket, melyre egy kötelezés-
től tanító oly hosszú idő alatt igazán rá-
szólhat, kiknek a silány oktatási módok a
megelhetés nehézség gondjai közepette kultúr misz-
terizé kell teljesíteni és a megdó talajt a termé-
kenyességre szép előkészíteni, hogy abból a nem-
zet virágos kertjébe örökletes plántákat adha-
son áll.

Intrikákról hallottunk beszélni, melyek
mint a nemzeti bosszú kifolyalás arra szele-
ték, hogy a jubileumot szíves elismerés közor-
rúját mocskos kézzel megtépéjk; de csak tel-
jesen meghamisított. Igazolta azt az ünnepély
nem csak helyből, hanem a vidékről megjelent
előkelő közönség nagy száma, valamint a megye
távolabbi vidékeiről, sőt az ország különböző
helyeiről a jubiliáns barátai és ismerősei részéről
érkezett számos üdvözlő levél és távirat is.

As ünnepélyt megelőzően az általános
tanító egyesület fölértkező tartott gyűlést az iskola
egyik tantermében Lakatos Mihály főelőnökösi
tanár elnöksége alatt, mely délelőtti 10 órákor
befejesztet gyűlés, a gyűlésen szép számban
részt vett tanító testület és az ünnepelő közön-
ség együttesen vonta be az átellenben lévő
szécsen templomba, hol Németh Gyula expositus
lelkész mondott ünnepélyes szent miszt; fenn
az orgona melletti pedig Péter Árpád lejáról
tanító erőteljes szép hangon énekel szöfölbán
gyönyörűdötté az ajtókat halgatóságok.

Mise után a nagyközönség az iskola gyer-
mekkel együtt az iskola tervét zeneiül meg-
szólaltatva, hatalmas mozdár durrans jöleste
a tulajdonképpeni ünnepély kezdetét, mi a „Him-
nusz“-nak zenei előkészítéssel lett bevezetve.
Enek elhangzása után Lakatos Mihály egyesületi
elnök lépett az asztal mellé a rövid, de igen

szép beszédben vázolta a jubiliáris ünnepélyek
egyik válfaját, történeti példaképpen hozva
fel azoknak meg a hajdani világhódító roma-
népéletben gyakorolt cselekedt, midőn triumf-
álással, vagyis diadalmenettel dícsőítette és
örökösítette meg a római nép egyes királyi veszté-
nek érdemét.

Ezt követte László Péter lelki tanítónak,
mint a körjegyzőjének remek alkalmi beszéde,
a ki a jubiliáns életrajzából szépen domborította
ki azt a közhírszerű tényeket, melyek 35
évi szolgálat alatt mevének a tanítói tervén,
hanem embertársai egyes-bajos dolgaiban és
üzemelési kifejtését.

Az után Dr. Zakariás István körvos, a
váratlan eset miatt háziorvól elávósított Fejér
János iskolászeki elnök helyett és nevében szép
szavakkal méltatta jubiliáris érdemét a tanító
kifejezt a közép elismerésnek; majd a tanító
leánykák sorából, díszes virágkoszorút a kez-
be Száva Katinka intézett tanítónkhoz és
egyes közönségnek mélyen megható üdvözlő be-
széde, a ki hátr és szép előadásával minden-
ki meglepett s ezért zajos tapokban részle-
tetet, ép úgy a fűk közli Miklós Károly, kiknek
nem különben egyes előadás teletéges gyer-
mekre vallott.

Ezek után még Bartha István helybeli
tanító szólott a maga és társai nevében az ün-
nepélyre, mely üdvözlő beszédekbe a jubiliáns
meghatva mondott köszönetet, valamint azon,
gyönyörű báronyokba helyezett írószékét, melyet
a tisztelői által beszédtől átvették és az
iskolászeki kiegészítet és Dr. Zakariás István
átnyújtott.

Mintán még a tanuló leánykák egy alkalmi
dall élnek-tek az ünnepély a „Szózat“-tal be-
zárult, az ünnepelt, családja és az ünnepelő köz-
önség közül ezeken felül bankette jöttek össze,
melyhez és italt Teutsch Samuél
kifogástalan minőségben szolgáltatá, melynek
folyama alatt a felköszöntők sorát Lakatos Mi-
hály, Wassics Gyula kultúrminister, majd
Szabó Géza kir. tanfelügyelőre mondott szép
felköszöntőkkel nyílván meg, a toszotok írja
megemlék a színtán elartott az elől végéig,
milkáiban az üdvözlő levelek és táviratok meg-
szólaltatja szerzet nagy örülést és töb-
böknek nevezetesen: Imets F. Jákó kanonok urak
Fejér Sándor írószolgabírókat, t-évére Fejér
Görönek, Kovács János rendőrkapitány s töb-
böknek szép üdvözlő sorai részlelték nagy
tezesében.

A töbök közül ide íktaják Imets Fülöp
Jákó gyulafehérvári énekló-kanonok urak
üdvözlő versét.

Várdolva Csizsér Pető jubilműmböz.

„Harmadszöt év“ — egész emberöltő;
S az ember ha bozrá meg nevelő:
Annyi fényt hint reá a létidő,
A hány elmet s szívet világít ő.

Szó, példa, tett s egyéb képző elem,
A honfias s vallásos érzelem —
E szép verőfény a tantermeken
Ragyogtatják Őt nemzedékeken.

Mint egyik szép epizódját a bankettek-
felemlitjük, hogy a „Tanító Haza“ szintén ki-
vite a maga részét a szép ünnepélyből, mert
Csizsér Áron emormanti tanító kezdeményezé-
sére igen szép összeg gyűlt össze a humanitárius
célra, megnyílván az adakozást Drezsnától
Viktora Csiki Lapok kiadója 20 koronával és
folytatván az eredeti Jakab József íparos 25 ko-
ronával, a példa igen sok kövételre talált
a miert az adakozók a jelen volt tanító hatal-
mas díjzenésben részlelték.

A kedélyes mulatság, mi a bankettet kö-
vette, csak az éjféli órákban ért véget.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Igazságügyi kinevezések.** A igaz-
ságügyminiszter Ferenec József csikszerecsdi
bírószékeli teletkönyvi átalakító díjnotok a
csikszerecsdi és Burján János györgy-
szentmiklósi járásbírószék teletkönyvi átalakító
díjnotok az ügyházi járásbírószékhez imokkók
nevezte ki.

— **Előléptetések a honvédségnél.** A
novemberi előléptetések a honvédségnél Ő Fel-
ségének a hó 24-én kelt magas elhatározása
folyán megtörténtek s a mint a hivatalos köz-
lélemből láttuk a csikszerecsdi honvéd zászlóalj
eddigli érdemes vezetőjét Foglár József száza-
dos, Ő Felsőge őrnagygya nevezte ki s a
kolozsvári 21-ik honvéd gyalogezredhez osz-
taltta be; kinevezetett továbbá ugyancsak a
helybeli honvéd zászlóaljnál főhadnaggya Kör-
mendi Imre hadnaggy. Ugyan ez alkalomból
kinevezetett a kir. csendőrségnél I-ő osztály
századosa csikszerecsdi Csató Ferenec II-od
osztályú százados.

— **Női álaroszból.** A csikszerecsdi elő-
kelő női körben mozgalom indult meg, hogy a
folyó évi november végén egy ártírók női álar-
oszból rendezésük meg pedig tomba játékkal
kapcsolatosan. As eszme hangya szép s az hisz-
sék, hogy ennek megvalósítására derék esz-
nyasok kivétel nélkül csoportosulni fognak a így
egy kellemes estére van kilátásunk.

— **A néppárt csikszerecsdi közorvos-
daruosáhs.** Boga Bálint csikszerecsdi közor-

víró abból az alkalomból, hogy a néppárt f. hó
21-iki együttes kudarcosul végeződött, Buda-
pesten a következő üdvözlő táviratot kapta. Boga
Bálint Csikszerecsdi. A esékely testvérek ha-
nyos és Jónan fellépésért példásod eljárássát,
melynek kivételbe becsületesre válik minden igaz
magyarnak olyan törekvésele szemben, mely a
polgárok közt egyetértést vezetlyesteli, a leg-
melyebb üdvözlésük köszöneti a belvárosi kár-
ház asztalosassága Tolna elnök. Dr. Szántó Iván.
Ezen távirat is egyik bizonyítéka azon megelé-
gedésnek és örömelek, melylyel a magyar közön-
ség a szentmártoni népek és vendéjeinek Boga Bálint
bírókat minden tekintetben hifogástalan és dic-
sősre méltó eljárást fogadta.

— **Áthelyesés.** A esékely-Udvarhelyi m-
kir. pénzügyigazgatósság Simon Ferenec pénzügy-
igazgatóssági hivatalosított hason minőségben a
csikszerecsdi m. kir. adóhivatalhoz asját kérésére
áthelyeszte.

— **Hivatalviszagsálat.** Dr. Perjési Mi-
hály a csikszerecsdi kir. törvényesített elnök a
gy. asztentimiklós kir. járásbírószék megválasztá-
sát végte 8 napig György-Szentmiklóson időzött.
A vizsgálat folyó hó 24-én nyert befejezést. As
elnök a tapassalí rend és helyes ügymenet feletti
megelégedését fejezta ki, még az nap esékely
jére visszautasított.

— **Baleset.** Dr. Filep Sándort városunk
és a csikszerecsdi közkórház derék főorvosát, a
mint sajnálatos értesültek súlyos baleset érte.
Folyó hó 28-án ugyanis Madarusról, hol komiz-
szióban voltak, visszajövevén a kocsi egy kavics
rakára hirtett fel, minek következtében a
kocsi felfordult és dr. Filep oly szerencse-
tlenül lútközött meg, hogy a kulcs csoportja eltör-
tött. Mindnyájunk óhajátisát fejezzük ki, midőn
azt kívánjuk, hogy a derék doktor minél előbb
felüljöljön súlyos bajból.

— **Nyilvános köszönet.** A folyó hó
25-én Csik-Szépvízben tartott tanító gyűlés után
rendesen közbeszó Drezsnától Viktor helybeli
derék könyvkereskedő indítványára a tanítóközönség
javára a következő adományokat vetült: Jakab
József 25 koronát, Drezsnától Viktor 20 k.
Sántha Jánosól és Gál József építómestertől
5-10 koronát, Csécsi Gyula körjegyző, Márkus
Dénes községi bíró, Kovács András eszteró-
parancsnoktól 2-2 koronát, Lukács Kristóf, Mi-
klos József, Erős Miklós, Imre Sándor, Kovács
Simon, Gyöngyi Gyula és Opris Demeter 1-1
koronát s így összesen 68 koronát. Midőn a ne-
mozottul udakörösök a szent ügy nevében leg-
melyebb köszönetet mondotk, egyben értesítetk,
hogy a péns a tanítóközönség alapja javára a hely-
beli takarékpénztárban elhelyeszteték. Csikszerecsdi,
1900. október 30. Lakatos Mihály tanítogy-
süleli elnök.

— **A vidéki szineszet orm. főelő-
nyelgölő városunkban.** Fekete Béla a hely-
ben működő színtársulat igazgatója Pestelion An-
dortól, a vidéki szineszet ormog főelőnyelgölő-
től levelet kapott, melyben Pestelion arról érte-
sít az igazgatót, hogy f. hó 30-án vagy 31-én
Brassóbol ártándul Csikszerecsdi, hogy az itteni
színtársulatot megvizsgálja és egy előadást végig
nézzen.

József főherceg és a F. M. K. E. A
Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület rész-
vételt fejezte ki József főhercegnak, az egyesület
vándulatainak, abból az alkalomból, hogy a főhercegi
baleset érte. A beteg főhercege nevében Untereusz
József udvari tanácsos a következő táviratban váls-
zó a részvétl nyilatkozatra: „Méltóságos Thuroczy
József főhercegnek és F. M. K. E. részéről a
köszönet, Nyitra. Szíves részvételtök Ő Csizséri
és Királyi Főcségek háttáras kizsálat, Untereusz udvari
tanácsos.“

— **A F. M. K. E. által.** A Felvidéki Ma-
gyar Kárpát Környezetű minden évben megjelölt ma-
gyarok és ösvendőknek a Magyar Iparnak és
Kik a magyar nyelv terjesztésében kiválóbb érde-
meket szerettek. Az elnökség most utalványok és
a zolymói közgyűlés által megszavazott jutalmakat,
A Nemzeti kaszinó ezredes alapítványának évi ka-
szálata, 120 koronát Fuchs Miklósfalvi evang. tanító,
Ezred Imre úrtól pécski jubileumi alkalmánként
évi kaszalati 60 koronát Kriszán Mihály íparos-
garnati igazgató-tanító, 50-30 koronát pedig Minczer
Rózi honteméti óvodó, Miklóvczky József zolym-
lipesi állami tanító, Környel Irma breznóbányai ál-
lami tanító és Thuroz Jókai zolym-lipesi óvodó
kaptak. As egyesület turoczvármegyei választmányá-
gyancsák magyarnyelvi tanításában való buzgal-
mukért, Pauliny Gábor és Veszely Imre ruttal ál-
lami tanítókat 100-100 korona, Gruber János bries-
tyán, Igó László foltuskai, Kristócsák Lajos ábra-
hámfalvi és Zwierka Teofil hadjárdal állami tanító-
kat tanítókat 50-50 korona jutalomban részesítette.

— **A F. M. K. E. a magyar ipart.** A Fel-
vidéki Magyar Közművelődési Egyesület, mely Ma-
gyarország fölét megvédelme azes erejevel terjeszti
a magyar kultúrát, nemcsak iskolákat, kised óv-
dókat, nép- és ifjúsági könyvtárakat, dalos köröket
alakít, de szolgálatot tesz a magyar iparnak is.
Tízévező ügyvitelénélgyre kiterjedő hálókörében
huzafélsz lelkesedésel munkálk közre, hogy kizsörtés
a magyar korona területéről az idegen piperoczik-
ket. Ezáltal a magyar gyűjtőnek eszmái propagandát
Szerződésre lépett a budaközi Unió Magyar Állam-
gyűjtővel, hogy F. M. K. E. gyűjtő elnökségével
Szerződésre egyes területén, magyar gyűjtő u. n.
szed gyűjtőket hoz forgalomba. Az új gyűjtők
tervezésük kálokkétek s a magyar gyűjtő iparnak teljes
versenyképességet biztosítanak a külfölddel szemben.
Négyféle gyűjtő van, szalon és gazdasági használatra
s egy-egy kisebb szobakalibba dekarok és utasok
számlájára. A F. M. K. E. gyűjtők a napokban jelen-
nek meg a közforgalomban. A ki cseket a gyűjtőket
vezet és fogyasztja, nemcsak a magyar ipart, de a
magyar köznevelődés érdekeit is előmozdítja, mert
a gyár a gyűjtők jövedelmének 8%-át a F. M. K. E.
kuratórius céljaira ajánlotta fel. Kérjük, kövesse
lejt, fogyasztunk tehát mindent F. M. K. E.
gyűjtők.

— **A régi és valdli „Erdélyi képes napitár“**
az 1901-ik közönségos óvra (42. évfolyam), Kolozsváról
Stein János m. kir. egyetemi könyvkereskedő kiad-
tában megjelent. Ezen napitár nagyon érdekes olvas-
mányokat és hasznos tudnivalókat tartalmaz és annál
inkább ajánljuk tisztelt olvasóinkat Gyűjtésük mivel
az országos vándorlás legnépszerűbb napitárja köz-
s. Ára 90 fillér. Kapható Gyűjtőjükhöz Madar utca,
Drezsnától Viktor könyvkereskedésben.

— **Valdli dupla márciusúli sör.** Van
szerecsdi a n. é. közönségét társulatot ér-
tesíteni, hogy t. vendégim iránti előnyös-
séggel a kőhányai dupla márciusúli sör egyedül
kimérésére jogot szeresztam s huztelőtl kérem,
hogy ezután is becses látogatásukkal megár-
telni kegyeskedjenek. Helvig János.

— **Vásárolojon osztályosrajogot**
Lukács Vilmos bankhuzában, Budapest V. Fűrdő-
utca 10. Egy egész 12 kor., egy fél 6 kor.,
egy negyed 3 kor., egy nyolcad 1 kor. 50 fill.

— **Világíró munka magyar nyelvén.** Brehm
Alfrédnek az állatvilág ritka teletéző megelgölő-
jének és kiváló zoológiai írónak „Nierleben“ című
tízkettes munkájá legközelebb magyar nyelvre kiad-
tá dr. A világíró m. mely egyre egyszerűbbé válik
angol, francia és olasz átdolgozásokkal azelőtt ár-
látog, a Légrádi testvérek kiadásában, az eredetileg
szoros terjedelemben s ugyanolyan díszes kiállítás-
ban, fog megjelenni. A kiadó esz a műnek ártí-
lésére egyik legjobb szakértőnek, Mihály Lajos tanár
és akadémikus nyerte meg a s hazai olvasó közön-
ség bizonyára örömmel veszi tudomást a nagy szem-
szel vátalkozásról.

— **A t. hölgyközönségnek b. tudomá-
sára adjuk, hogy csak divatos kelmék, nem
silány kiseljezettek árak, hanem a legjobb minő-
ségű szövetek mint a gyűjtőeméty, mely tar-
tamazza a legutolsó divat francsis s angol új-
domoságit pl. Homespun, Taylor-Moore, Matiane stb.
ingyen és bérmenten küld meg Weiner Mátyás
női ruhakelme árúháza, Budapest VI., Andrássy út 3.**

Osztályosrajog-érdekelteknek. A „Nemzeti
Pénzürlő Köznyelvtársaság“ Budapeston (Giszella-
tér, Zsuzs-palota) az ország legnagyobb osztályosrajog-
gyűjtő és helyi, jelönléteket elyököket és megsemm-
bizonosított nyűk. Az indítványok azelőtt ár-
kon (utánvételei) költ szét teljesen közönségesen.
Ezen előnyököl fogva az intézet sorjogot a leg-
gyorsabban fogynak el; ajánlatos tehát, hogy a meg-
szások metelőbb az intézők beklúdossejenek.

S z i n h á z.

A mult hét folyamaiban ismét gyűres, kerekedő
és összevágó előadásokban gyönyörűségeket váro-
sunk színház látogató közönsége.

Fekete Béla nem jászok úraszaklat, hanem
a mit igér, azt igyekszik is beteljesíteni az által val-
diban kiemeltül a köztársasági pártfogás és támogatás.
Október hó 29-án kezdett „Petőfi“ című ünnep-
népelyt rendeztek a ezen alkalommal színesítették
a „Petőfi“ című egy felvonásos dráma költeményét
és a „Végrehajtó“ című 1 felvonásos vígjátékot. Az
előadásban Pápy József, a második darabban pedig
Kovács Gyula szerepeltek. Mindkét szereplők is jók vol-
tak. Mindkét darab igen jól sikerült.

Október 24-án kezdett Gócy Istvánnak egy
újabb darabját „A beakmolás“ című 3 felvonásos
színművet mutatják be szintén alkalos előadá-
sban. A nők közül: Jászay Olga, S. Bebestyeva K.,
Frank Jenke és Pósa Annyka egynekedek. Mátyás
Gyula, Pápy József, Lakatos Ábrahám, Dörcsényi,
Fekete Béla szintén díszeskedtek.

Október 27-én és 28-án „Az ország pilái“
című látványosságok adták elő előadásban. Ha-
kivámi való maradt fenn, az inkább a hiányos dísz-
leteknek, a megfelelő gépezetek nem létezők koll
tanjandóknak.

A jövő hét miszer: Földi Klári. Békánka, Ka-
rucz Iurang, Napoleon Cecsin, Piroz Gyúgylári.

Thury Marinka az újoncszerződéselő rangú
székességi Csizserecsdi és „Bp. van Vinkó“ című
operettben helya bemutatni magát.
Még csak 6 előadás van. Erre a rövid időre
a jóra való társulatot ajánljuk napközli közönségünk
szives figyelembe.

Szerkesztői üzenetek.

I. P. urak Dehes. A tudósítások esz emelése
már kedve értesítet a így csak a jók szívesen olvassák.

Bék János vendéglő György-Szentmiklóson.
1905. október 10-ikán 1876 napra eszt.

K. F. Gy.-Kilyánfalva. Kérdésed fordítón a
bolozsári távirat de poste igazgatókhoz. Őt megvárják
a s eladást. Mi így gondoltuk, hogy igazságtól re-
a betérek a haldit, valamint azt is, hogy annak is az
egyenes ártól. Ha ez be van szavazott, akkor a pósz
feltehetően mit sem állt szívesen.

Leptalajdos:
GYÖRGYJAKAB ÖRÖKÖSE.

VERESS SÁNDOR dr.,
megyel tiszti főorvos
orvosi rendelője és fogorvosi műterme
[178] 8-10 Csik-Szeredában
Nagy Ferenec dr. házában.
Rendes orvosi tanácskosztól idő naponta dél-
után 2-4 óráig.

Jó minőségű szilviumot
nagyobb mennyiségben vásárol
MIHÁLY ANDRÁS,
Csik-Szentmárton. tel. 1-4

